

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra RIGSDAGSTALER 1866

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 569.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947078520144/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Rigsdagstaler 1866

Taalmodighed paa nogen haard Prøve, maa jeg alligevel udbede mig lidt Taalmodighed, fordi jeg ikke kan love at fatte mig ganske kort, fordi denne Sag meest betragtet og behandlet som en Partisag er kommen til at staae i saa skævt et Lys, at jeg ikke tør vente uden lidt efter lidt at faae den sat og seet i sit rette Lys.

Paa det nærværende Trin af Sagen, og i dette Thing, kunde det vel synes aldeles overflødigt at vise, at det er ingen Partisag og kunde aldrig blive en Partisag, uden naar man altfor sørgeligt vilde betragte Regjering og Folk som to modsatte Partier; men for en Sikkerheds Skyld maa jeg dog i Forbigaaende bemærke, at i alt Fald nu, nu da vi see for vore Øjne, at det frygtelige Parti, som man paastod maatte til enhver Priis jo før jo hellere hindres fra at beherske dette Thing — at dette frygtelige Parti har med alle sine største Anstrengelser ikke engang kunnet hævde nogen af sine Ledere Sæde i dette Thing — nu siger jeg, nu maae dog vel de, der virkelig have følt Skræk, smile lidt over den, og da tillige over den Daarlighed at ville forebygge alle mulige Misbrug af Livet.

Jeg tør da ogsaa naabe, at de ville give mig Ret i, at der maatte være ganske anderledes overhængende Fare for det almindelige Bedste, som man skulde lade sig bevæge af til at forandre en Grundlov, en Grundlov, som det halve Folk kæmper for, og det andet halve Folk kun af Frygt og Mismod opgiver.

Der maatte altsaa ved dette Thing, som jo skal være Anstødsstenen i den gamle Grundlov — der maatte, siger jeg, ved dette Things Sammensæfning være noget ganske Andet, der satte det almindelige Bedste i overhængende Fare, eller der maatte i det paatænkte nye Landsting være en betydelig Vinding for det almindelige Bedste, som dog hidtil var bleven skjult selv for Øiet af dets meest velvillige Betragtere. Dette maa derfor undersøges, og jeg skjønner ikke rettere, end at den nøiere Undersøgelse maa især — først og sidst — dreie sig om det Spørgsmaal, som i det nærværende Aarhundrede, og kjendeligst i de sidste Aartiender, stedse er blevet mere brændende, Spørgsmaalet nemlig om den almindelige Valgret og om dens Forhold til Folkeligheden og den folkelige Frihed.

Dette Spørgsmaal maatte oplyses, ikke blot i sin Almindelighed, men især, hvad her er Hovedsagen, i sit Forhold til det danske Folk, dets lovlige Ret, dets Tarv og Trang og dets Brug af Friheden.